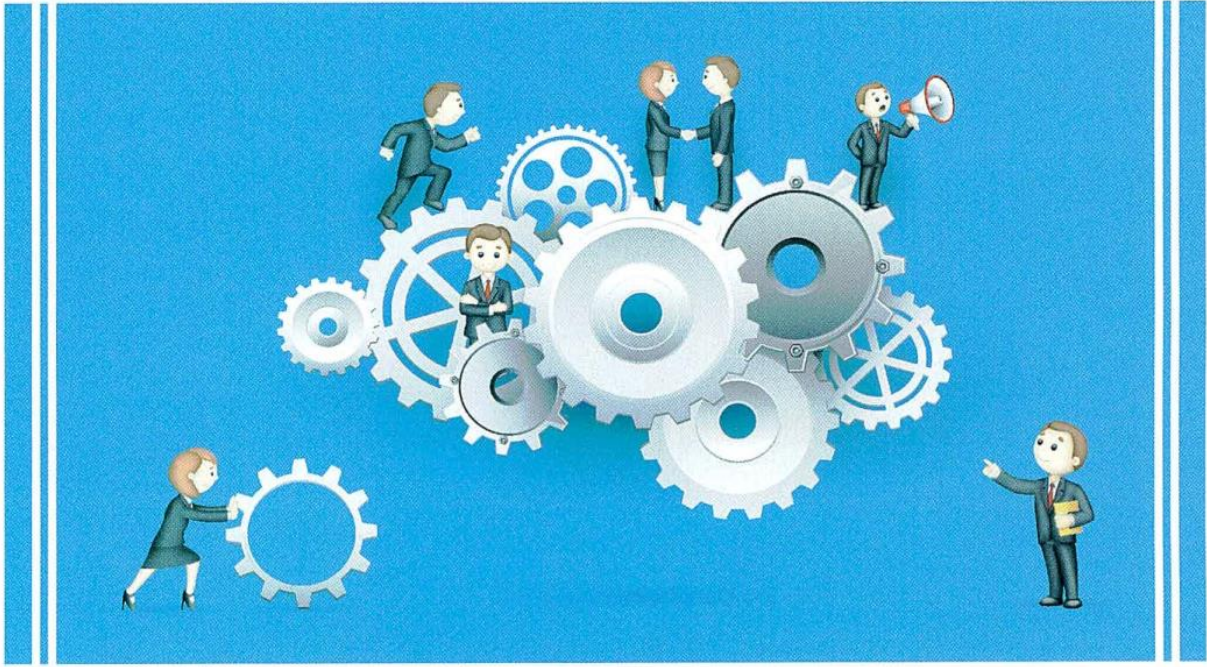

PARA | HABER

Bir de iş ile işsiz buluşabilse

Sanayici istediği nitelikte ara eleman bulamıyor; gençler iş garantisi görmediği alanlardan kaçıyor. İş insanları, “iş ile işsiz buluşabilse” işsizlik oranlarının tek hanelere kolaylıkla düşebileceği görüşünde... RAHİME BAŞ UÇAR | rahime.bas@paradergi.com.tr

BİLDİĞİ üzere iki hafta önce TÜİK'in işgücü istatistikleri açıklandı. Buna göre, işsizlik oranı martta geçen yılın aynı ayına göre 1.6 puan düşerek, yüzde 10.1 oldu. İşsiz sayısı 432 bin kişi azalarak 3 milyon 210 bin kişiye düştü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) verilerinden derlenen bilgiye göre, 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı 3.7 puanlık azalışla yüzde 17.7 olarak belirlendi. Bu oran şubat ayında yüzde 19, geçen yılın aynı döneminde yüzde 21.4 seviyesindeydi. Söz konusu rakamla genç işsizlik oranında son 22 ayın en düşük seviyesi yakalandı. Bu yılın mart ayında geçen yılın aynı ayına kıyasla genç işsizlik oranı kadınlarda yüzde 25'ten yüzde 22.7'ye, erkeklerde yüzde 19.3'ten

yüzde 15'e geriledi. Genç işsizliğin Euro Bölgesi ortalamasına yakın gerçekleştiği Türkiye, aralarında Fransa, İtalya, İspanya ve Portekiz'in de bulunduğu birçok ülkeyi geride bıraktı.

750 BİN GENÇ MEZUN

Türkiye her yıl üniversiteden yeni mezun

olan 750 bin genceye iş bulmak zorunda. Böyle olunca işsizler ordusunun eritilmesi ve işsizliğin tek haneli rakamlara indirilmesi de zor oluyor. Para Dergisi olarak mart ayı işgücü istatistiklerinden yola çıkarak, hangi sektörlerde iş alanları açıldığını ve hangi meslek gruplarının yeni iş bulmada daha şanslı olduğunu araştırdık.

Türkiye'de Mart 2018 itibarıyla 32 milyon 51 bin kişi işgücüne katılabilir durumda. Bunlardan 28 milyon 499 bin kişi istihdam edildi. TÜİK verilerine göre, Mart 2018 itibarıyla istihdam edilen 28 milyon 499 bin istihdam edilen kişinin 5 milyon 186 bini imalat sanayinde, 5 milyon 58 bini ise tarım, ormancılık ve balıkçılık alanında çalışıyor. Geçen yılın aynı ayına göre tarım, orman-

Mehmet BÜYÜKEKŞİ / Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Eski Başkanı

“İhracattaki rekorlar işsizliği azalttı”

Yüzde 10.1 düzeyine düşen işsizlik verisi, ülkenin son dönemde gösterdiği başarılı ekonomik performansın önemli bir yansıması.

Büyümenin istihdama da yansıdığına şahit oluyoruz. Gerek ihracatta kırıdığımız rekorlar gerek yatırımlarda gelinen seviye, açıklanan stratejik yatırımlar, büyüme ve istihdamda çok önemli başarılarla imza atmamıza vesile oluyor. İstihdamdaki gelişmede ihracatın etkisi çok büyük. 2017'deki

başarının ardından bu yıl her ay ihracatta rekorlar kırılması, özellikle ihracatçıların hem yatırım hem de istihdam konusunda çok önemli adımlar atmasına vesile oldu. TİM'in 2018 2. Çeyrek Eğilim Araştırması sonuçlarına göre, firmaların yarısından fazlasının bu yılın ilk çeyreğinde üretim ve ihracatları arttı. Geçen hafta açıkladığımız ve ihracatımıza yön veren firmaları listelediğimiz İlk 1000 İhracatçı Araştırması'nda da ihracat

devi firmalarımızın bu yıl yatırım konusunda son derece iyimser olduklarını, 2018 yılında çok önemli yatırım hedefleri olduğunu görüyoruz. İnşallah firmalarımızın hem yatırım hem de istihdam konularında bu yıl atacakları adımlar, işsizlik verisinin yakın bir gelecekte kalıcı olarak tek haneli rakamlara inmesine vesile olacak.

çılık ve balıkçılık alanında istihdam edilemlerin sayısı 27 bin azarken, imalat sanayinde istihdam ise 246 bin artmış durumda.

ARA ELEMAN SIKINTISI

Kapasite kullanım oranlarının artmasıyla birlikte sanayinin istihdam gücü artarken, yılın son çeyreğinde işlerin daha da hareketlenmesi bekleniyor. Sanayiciler, istedikleri nitelikte ara eleman bulamadıklarından yakınıyorlar. Sanayide istihdamda arz ve talebin tam buluşabilmesi durumunda en az 150-200 bin gencin daha rahatlıkla istihdam edilebileceği belirtiliyor. Bu noktada da meslek liselerindeki sistemin değişmesi ve sanayide gençlerin çalışmasının özendirilmesi önem taşıyor.

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Irfan Özhamaratlı, “Sanayide kapasite kullanımında son aşamalara geldik. İnovatif ve teknolojik ürünlere bağlı olarak ihracatın artırılması mümkün. Bu da sanayideki istihdamı artırabilir. Sanayici, istikrar ve önünü görmek ister. Seçimlerden sonra yatırımların artacağını, bunun da istihdama olumlu yansıyacağını düşünüyorum” diyor. İstanbul ve Anadolu'da vasıflı ve vasıfsız ara eleman bulmakta sıkıntı yaşadıklarını vurgulayan Özhamaratlı, sözlerini

şöyle sürdürüyor:

“Gençler üretime yönelik çalışmayı çok arzu etmiyorlar. Gençleri özendirmek gerekiyor. Gençlerin gelecek konusunda da endişesinin olmaması lazım. E-ticaretle dünyanın öbür ucundaki insana mal satabiliyorsunuz. Gençlerin bu tür yeni ge-

leşen alanlarını da takip etmesini öneriyorum.”

HİZMETTE İSTİHDAM

Türkiye'de 16 milyona yakın kişi, hizmet sektöründe istihdam ediliyor. Perakendeden eğitime turizmden finansa birçok sektör yeni istihdam alanları açıyor. TÜİK verilerine göre, hizmet ve satış elemanları geçen yılın mart ayına göre en çok istihdamı artan meslek grubu olmuş. Hizmet ve satış elemanı grubundaki 242 bin kişi, son bir yıl içinde iş bulmuş. Bunun da perakendeden ve turizmden kaynaklandığı düşünülüyor.

Ali Murad Kızıltaş

İnci Deri Yönetim Kurulu Başkanı Ali Murad Kızıltaş, perakende sektörünün uzun yıllardır istihdamı sırtlayan alanlardan biri olduğunu belirterek sözlerine başlıyor. Son yıllarda AVM yatırımlarında yavaşlama olduğunu ve mağaza açılışlarının azaldığını belirten Kızıltaş, “Bu durum perakendedeki istihdamı azalttı. Mağaza açılışı kadar verimsiz mağazaların kapatıldığına da şahit oluyoruz. İşler büyümediği için istihdamda da yeterli büyüme yok” diyor. Perakendedeki istihdam fırsatlarını ise Kızıltaş şöyle açıklıyor:

“Türk perakendecilerin yurtdışı yatırımları artıyor. Yurtdışı operasyonlarını yönetecek vasıflı eleman bulmakta zorlanıyoruz. Mağaza içi yerleşim ve vitrin tasarımı gibi görsel tarafta da nitelikli çalışan sıkıntısı var. Gençler bu alanları da kariyer planları içinde değerlendirmeli.”

“YAZIN ELEMAN BULAMIYORUZ”

Marka Park Yönetim Kurulu Başkanı Gürkal Özer de perakendede nitelikli personel bulmakta zorlandıklarını belirterek sözlerine başlıyor. İş ile istihdamın aynı oranda artmadığını söyleyen Özer, değerlendirmelerini şu şekilde sürdürüyor:

“Yeni açılan bir AVM'de perakendeciler yer alıyorlar. Oraya bir kira ödüyorsunuz. İş yapsa da yapmasa da personel bulundurmak zorundasınız. Perakendede e-ticaret tarafında istihdam artışı var. Bu alanın reklamcılar, ajansları da farklı. Bence yeni iş kollarıyla birlikte işsizlik düşüyor. Yaz döneminde klasik perakende de ciddi bir personel sıkıntısı yaşıyor. Gençler yazla birlikte tatil yerlerine git-

Gürkal Özer

PARA | HABER

mek istiyorlar ve çalışmak istemiyorlar. Oysa bu dönemde turist artışıyla birlikte müşteri akışı artıyor. Kışın sorun çıkmıyor ama mart ayından ağustos sonuna kadar her sene personel sıkıntısı yaşıyoruz.”

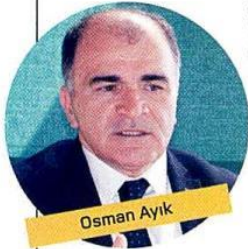
TURİZM YÜZ GÜLDÜRDÜ

Turizm sektöründeki beklentilerin iyi olması da istihdam olumlu yansıması durumunda. TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu) Başkanı Osman Ayık, “İyi bir sezon bekliyoruz. Bu beklentiyle işe almalar turizmde bu yıl biraz erken başladı. Kadrolar geniş tutuldu. Geçen seneye göre istihdamda artış bu nedenle daha fazla oldu. Nisan istihdam verileri de martta göre bir miktar daha iyi olur” diyerek değerlendirmelerine başlıyor. Gençlerin iş garantisi görmediği için turizm sektöründe kariyer yapmak istemediğini belirten Ayık sözlerini şöyle sürdürüyor: “Garson, maid (oda hizmetlisi), komi, aşçı gibi ara eleman seviyesinde sıkıntı var. Meslek liseleri yetersiz.

Eğitim sistemiyle ilgili yeni bir modellemeye ihtiyaç var. Sektörde istikrar olursa gençler sektörde daha çok yer almak isterler. Sezonu 12 aya yayabilmemiz gerekiyor. Siyasi otoritelerle görüşmelerimiz var. Sektörün genel yapısına uygun olarak esnek çalışma modelleriyle ilgili düzenlemeler yapılmalı.”

YAVAŞLAMAYA RAĞMEN İYİ VERİ

Mart ayında inşaat sektöründeki istihdam ise 2017 yılının aynı

Osman Ayık

Hasan Ali CESUR / Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı

“Tek haneli rakamları da göreceğiz”

1.6 puanlık azalışı işsizliğin düşürülmesi noktasında güzel bir ışık olarak görüyoruz. Seçim sonrası belirsizlik ortamının da kalkmasıyla istikrarlı bir şekilde işsizlik çift hanelerden tek hanelere düşecektir. Bu veriler ışığında sanayi ve hizmet sektöründe artış gözlemlenirken, tarım alanında geçen yıla oranla gerileme görmekteyiz. Bir önceki aya göre tarımda istihdam oranında ciddi bir artış varken, geçen yıla oranla azalma görülmekte. Hükümetimiz bu alanda çok özel ve güzel teşviklerde bulundu. Özellikle tarımsal teşviklerin daha iyi anlatılması ve bu konuda ayrı bir çalışma yürütülerek beklenen büyümenin burada da canlandırılması gerekiyor. Martta herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranının geçen yıla göre düşüşte olmakla birlikte yüzde 32.4 olması önemli. Bu konuda da ciddi tedbirler alınmalı. Üreten bir Türkiye ile işsizlik rakamlarında yeniden tek haneli rakamları göreceğimizi düşünüyoruz.

ayına göre 65 bin artarak 2 milyon 69 bin kişiye ulaştı. İşlerin bir ölçüde sektörde istihdam artışı sektör temsilcileri de şaşkınlıkla karşılıyor. İnşaat sektöründe kayıt dışılığın fazla olduğu düşünüldüğünde, istihdamın bir bölümünün kayıt altına alınmaktan geldiği tahminleri yapılıyor.

TOBB İnşaat Müteahhitleri Sektör Meclisi Başkanı Tahir Telliöğlü, “Belediyeler tarafından yapı ruhsatı verilen bina sayısı, ocak-mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23.5 azaldı. Sektörde üretim azlığı ve satışlarda daralma var. Buna rağmen işsizlikteki azalma bizi şaşırtıyor” diyerek sözlerine başlıyor. Hükümetin sektörü canlandırmak için bir takım tedbirler aldığını anımsatan Telliöğlü, sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Tapu harçları düşürüldü. Konut kredi faizlerinin kısmı düşüş oldu. Ancak işlerdeki yüze 50’lik azalma düşünüldüğünde bu sektörde yüzde 10-15 artış yapmıştır. Halen yüzde 35 eksiye gidiyoruz. İşler azaldığı için bu dönem nitelikli eleman arayanlar şanslı. Kalifiye eleman bulmada sıkıntı yaşamıyorlar.”

Tahir Telliöğlü

Hasan BÜYÜKDEDE / İSO Meclis Başkanvekili, İSO Eğitim İhtisas Komisyonu Başkanı

“Sanayinin istihdam potansiyeli yüksek”

İstihdamdaki artış memnuniyet verici. Sanayide 150-200 bin kişi daha istihdam edebilecek potansiyel var. Ancak milli eğitim sistemimiz sanayinin istediği insan kalitesini yetiştiremiyor. Milli eğitim kitle üretimi yapıyor; diploma vereyim de ne olursa olsun anlayışında. Nitelikli teknik personel bulunabilse, işsizlik oranlarımız yüzde 9-9.5’a inebilir. [İstanbul Sanayi](#)

Odası’ndaki çevremizden de bunu görebiliyorum. Gençlerin yüze 17’si eğitimini aldıkları meslekte devam ediyor. Sanayici kendi mesleki okullarını kuruyor; işletmelerin içine yetiştiriyor ama bu da yeterli olmuyor. İstanbul, Ankara, Manisa ve İzmir’deki bazı sanayi siteleri içinde okullar açıldığını biliyoruz. Eleman yetiştirmek kaynak gerektiriyor. İstanbul Ticaret Odası

da 18 okula hamilik yapıyor. Sanayicinin talebiyle iş gücü arzı tam olarak buluşabilse işsizlik oranları hemen tek hanelere iner.

